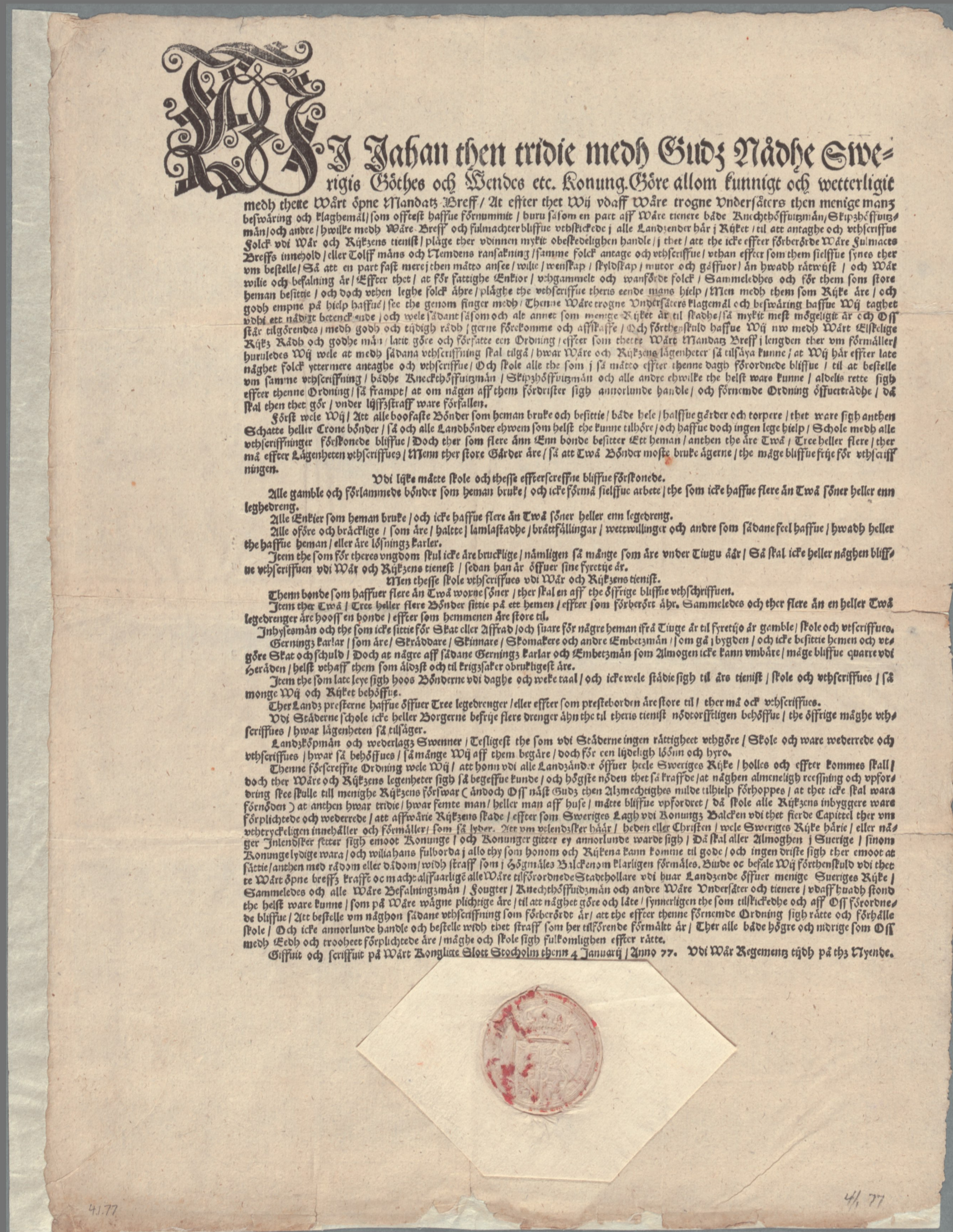

Wi Jahan then tridie medh Gudz Nådhe Swerigis Göthes

SOT // Kungl. förordningar / 3. saml.

Tillkomstår 1577
Digitaliserad år 2016

National Library
of Sweden

S Johan then tredie medh Gudz Nådhe Swe- rigis Göttes och Wendes etc. Konung. Höre allom kunnigt och wetterligit

medh thette Wårt öpne Mandatz Bress / At effter thet Wij vdaß Wäre trogne Vnderfäters then menige manz
beswåring och klaghemål / som offtest haffue förnummit / huru såsom en part aff Wäre tienere både Knechtbössuizman / Skippbössuiz-
man / och andre / hwilke medh Wäre Bress och fulmacher bliffue vbskrifede i alle Landzender här i Riket / til att antaghe och vbskriffue
folck vdi Wår och Riktzens tienist / pläge thet vdi vinnen mykit obestdelighen handle / i thet / att the icke effter förberörde Wäre fulmaces
Bressz innehöld / eller Tolff mans och Tændens ransakning / samme folck antage och vbskriffue / vthan effter som them sielffue synes thet
vm bestelle / Så att en part fast mere i then mätte ansee / wille / wenstap / skyldskap / mutor och gäffuor / än hwadh råtråst / och Wår
wille och befalning är / Effter thet / at för fattighe Entior / vchgammelt och wanförde folck / Sammeledhes och för them som store
heman besitte / och doch veben leghe folck åbre / pläghe the vbskriffue theris eende mans hielp / Men medh them som Rikte åre / och
godh empne på hielp haffue / see the genom finger medh / Thenne Wäre trogne Vnderfäters klaghemål och beswåring haffue Wij taghet
vdi ett nådigt betenckande / och wele sådant såsom och alt annet som menige Riket är til stadhe / så mykit mest mögeligt är och Off
stär tilgörendes / medh godh och tådiggh rådh / gerne förekomme och affstasse / Och förthen skuld haffue Wij nu medh Wäre Etskelige
Riktz Råd och godhe män / latit göre och författe een Ordning / effter som thette Wårt Mandatz Bress i lengden thet vm förmåller /
huruledes Wij wele at medh sådana vbskriffning skal tilgå / hwar Wäre och Riktzens lägenheter så tillsäya kunne / at Wij här effter late
någhe folck yettermere antaghe och vbskriffue / Och skole alle the som i så mätte effter thenne dagh förordnade bliffue / til at bestelle
vm samme vbskriffning / både Knechtbössuizman / Skippbössuizman och alle andre ehvilke the helst wars kunne / aldels rette sigh
effter thenne Ordning / så frampt / at om någon aff them fördrister sigh annorlunde handle / och förnemde Ordning öffuertrådhe / då
skal then thet gör / vnder löffzstraff ware förfallen.

Först wele Wij / At alle boofaste Bønder som heman bruke och besitte / både hele / halffue gårdar och torpere / thet ware sigh anthen
Schatte heller Trone bønder / så och alle Landbønder ehweim som helst the kunne tilhöre / och haffue doch ingen lege hielp / Schole medh alle
vbskriffningar förskonede bliffue / Doch thet som flere ånn enn en bonde besitter Ett heman / anthen the åre Twå / Tree heller flere / thet
må effter Lägenheten vbskriffues / Men thet store Gårder åre / så att Twå Bønder moste bruke ågerne / the måge bliffue frige för vbskriff-
ningen.

Vdi låke mätte skole och thesse effterscreffne bliffue förskonede.

Alle gamle och förslammade bønder som heman bruke / och icke förnä sielffue arbete / the som icke haffue flere än Twå söner heller enn
leggedreng.

Alle Entier som heman bruke / och icke haffue flere än Twå söner heller enn leggedreng.

Alle oföre och bräcklige / som åre / halte / lamlastadhe / bråttfällingar / wetterwillinger och andre som sådane seel haffue / hwadh heller
the haffue heman / eller åre löfningz Karlar.

Jem the som för theses vngdom skul icke åre bruklige / nämligen så många som åre vnder Tiugu år / Så skal icke heller någhe bliff-
ue vbskriffuen vdi Wår och Riktzens tienist / sedan han år öffuer sine fyretio år.

Men thesse skole vbskriffues vdi Wår och Riktzens tienist.

Thenn bonde som haffuer flere än Twå worne söner / thet skal en aff the öffrige bliffue vbskriffuen.

Jem the Twå / Tree heller flere Bønder sitte på ett heman / effter som förberört åhr. Sammeledes och thet flere än en heller Twå
leggedrenger åre booff en bonde / effter som hemmenen åre store til.

Inbyseman och the som icke sitte för Skat eller Affrad / och suare för någre heman ifrå Tiuge år til fyretio år gamle / skole och vbskriffues.

Gerningz Karlar / som åre / Stråddare / Skinnare / Skomakere och andre Embetzmån / som gå / bygden / och icke besitte heman och wa-
göre Skat och schuld / Doch at någre aff sådane Gerningz Karlar och Embetzmån som Almogen icke kann vmbåre / måge bliffue quare vdi
heråden / helst vhsaff them som åldst och til krigzaker obruktigst åre.

Jem the som late leye sigh hoos Bønderne vdi daghe och weke taal / och icke wele städie sigh til års tienist / skole och vbskriffues / så
monge Wij och Riket behöffue.

The Landz presterne haffue öffuer Tree leggedrenger / eller effter som presteborden åre store til / thet må och vbskriffues.

Vdi Ståderne schole icke heller Borgerne befrije flere drenger åhn the til thetis tienist nödortffeligen behöffue / the öffrige måghe vbs-
kriffues / hwar lägenheten så tillsäger.

Landzöpman och wedelagz Swenner / Tesligest the som vdi Ståderne ingen rättigheet vhsögore / skole och ware wederrede och
vbskriffues / hwar så behöffues / så många Wij aff them begäre / doch för een lüdeligh lödm och hyro.

Thenne förescreffne Ordning wele Wij / att hom vdi alle Landzänder öffuer heele Sweriges Rikte / holles och effter Kommes skal /
doch thet Wäre och Riktzens legenheter sigh så begessue kunde / och högste nöden thet så krassde / at någhe almeneligh reessning och vpsfor-
dring skee skule till menighe Riktzens förswar (andoch Off näst Gudz then Almechtighes milde tilhielp förhoppes / at thet icke skal wara
förnödet) at anthen hwar tredie / hwar femte man / heller man aff huse / mätte bliffue vpsfordret / då skole alle Riktzens inbyggere ware
förplichtede och wederrede / att affwäre Riktzens skade / effter som Sweriges Lagh vdi Konungz Balcken vdi thet fierde Capittel thet vm
vhetryckeligen innehåller och förmåller / som så lyder. At vm velendsker häär / heden eller Christen / wele Sweriges Rikte häre / eller nå-
ger Inlendsker setter sigh emoot Konunge / och Konunger gitter ey annorlunde warde sigh / Då skal aller Almoghen i Sverige / sinom
Konunge lydige wara / och wilia hans fulborda / i allo the som honom och Riktens kann komme til gode / och ingen driste sigh thet emoot at
fätrie / anthen med rådom eller vådom / widh straff som i Högmåles Balcken inklarligen förmåles. Viude oc befale Wij förthen skuld vdi thet
te Wårt öpne bressz kraft oc mæcht affwärlighe alle Wäre tilförordnade Stadthollare vdi hwar Landzende öffuer menige Sweriges Rikte /
Sammeledes och alle Wäre Befalningzmän / Sougter / Knechtbössuizman och andre Wäre Vnderfäter och tienere / vdaß huadh stond
the helst ware kunne / som på Wäre wågne plichtige åre / til att någhe göre och late / synnerligen the som tilskickede och aff Off förordne-
de bliffue / At bestelle vm någhe sådane vbskriffning som förberört år / att the effter thenne förnemde Ordning sigh rätte och förhålle
skole / Och icke annorlunde handle och bestelle widh thet straff som her tilförende förmålt år / The alle både högge och midrige som Off
medh Eedh och trooheet förplichtede åre / måghe och skole sigh fullomlighen effter rätte.

Giffuit och scriffuit på Wårt Konglige Slott Stockholm thet 4 Januarij / Anno 77. Vdi Wår Regementz tådh på thet Nyende.

4. Jan. 1877.

577. + Janu.

R. S. Paul
Dr. 77. + January

...hande hande da) bej...
...heet förplichtede åre / måghe och skole sigh fulkomlighen effter rätte.
...fuit på Wårt Konglige Slott Stockholm thenn 4 Januarij / Anno 77. Vdi Wår K

